

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์การกระทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวเด็กออทิสติก เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการปรับตัวของครอบครัวผ่านกิจกรรมการดำเนินชีวิตเมื่อมีสมาชิกเป็นเด็กออทิสติก ตามรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ไม่ถูกจำกัด โดยข้อคำถามที่กำหนดไว้โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

ผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากสมาชิกครอบครัวเด็กออทิสติก 5 ครอบครัวจำนวน 10 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. บิดาหรือมารดาหรือพี่น้องหรือญาติที่เป็นผู้อยู่ในครอบครัวที่มีสมาชิกซึ่งผ่านการวินิจฉัยจากแพทย์หรือจิตแพทย์ว่าเป็นโรคออทิสติกที่อยู่ในช่วงก่อนวัยเรียนผ่านการบำบัดรักษาจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์อย่างน้อย 2 สัปดาห์ อย่างไรก็ตามในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาจากมุมมองที่หลากหลายของสมาชิกในครอบครัว (multi-perspectives) ดังนั้นใน 1 ครอบครัวอาจมีผู้ให้ข้อมูลมากกว่า 1 คน จากการเก็บข้อมูลภาคสนามพบว่า มีเพียง 1 ครอบครัวที่มีผู้ให้ข้อมูลเพียงผู้เดียว ส่วนอีก 4 ครอบครัวมีผู้ให้ข้อมูลมากกว่า 1 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - ก. ครอบครัว ด.ช. เมตตา มีผู้ให้ข้อมูล 3 คน ประกอบด้วย พ่อ แม่ และพี่ชาย
 - ข. ครอบครัว ด.ช. การุณ มีผู้ให้ข้อมูล 2 คน ประกอบด้วย พ่อและแม่
 - ค. ครอบครัว ด.ช. ไมตรี มีผู้ให้ข้อมูล 2 คน ประกอบด้วย พ่อและแม่
 - ง. ครอบครัว ด.ช. ปราณ มีผู้ให้ข้อมูล 2 คน ประกอบด้วย พ่อและแม่
 - จ. ครอบครัว ด.ญ. อาทร มีผู้ให้ข้อมูล 1 คน คือ ย่า
2. สามารถสื่อสารทางคำพูดด้วยภาษาไทยได้อย่างดี
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมงานวิจัย
4. ให้การดูแลเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม

การเข้าถึงผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ให้ความสนใจกับผู้รับบริการของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ซึ่งผ่านกระบวนการดูแลแบบผู้ป่วยในมีระยะเวลาในการดูแลอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยคัดเลือกครอบครัวที่มีสมาชิกเป็นเด็กออทิสติกอยู่ในช่วงก่อนวัยเรียนและครอบครัวนี้จะต้องผ่านการบริการดูแลของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์อย่างน้อย 2 สัปดาห์ ก่อนลงเก็บข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยทำหนังสือถึงสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เพื่อขอเก็บข้อมูลในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด โดยการขออนุญาตเก็บข้อมูลผู้วิจัยยื่นโครงการวิจัยและหนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยคณะเทคนิคการแพทยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต่อคณะกรรมการการวิจัยสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เพื่อประกอบการพิจารณาในการเก็บข้อมูล หลังจากได้รับอนุญาตให้เข้าเก็บข้อมูลผู้วิจัยประสานพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยในเพื่อคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด

เพื่อให้การเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลไม่กระทบการรับบริการของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือผ่านพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยในเพื่อพิจารณาครอบครัวที่มีความยินดีในการให้ข้อมูลและช่วงเวลาที่เหมาะสมในการแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ชี้แจงและขอความยินยอมเข้าร่วมการศึกษารวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้ผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดจากคำแนะนำของพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยในแล้วผู้วิจัยประสานงานขอความร่วมมือเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเพื่อนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าเก็บข้อมูลที่บ้านของผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยในการประสานงานในครั้งแรกผ่านพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยใน เมื่อผู้ให้ข้อมูลนัดหมายเวลาให้ผู้วิจัยพบกับผู้ให้ข้อมูลโดยตรง ซึ่งการเก็บข้อมูลที่บ้านของผู้ให้ข้อมูลโดยผู้วิจัยจะให้ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้กำหนดวันเวลาที่เหมาะสมและสะดวกต่อการสัมภาษณ์

จากการประสานพยาบาลผู้ป่วยมีครอบครัวที่ผ่านคุณสมบัติตามที่กำหนดและมีความสนใจในการให้ข้อมูลจำนวน 12 ครอบครัว แต่เมื่อผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดในการเก็บข้อมูลที่ต้องดำเนินการเก็บข้อมูลที่บ้านมีครอบครัวที่ยินดีให้เข้าเก็บข้อมูลที่บ้านจำนวน 5 ครอบครัว เมื่อได้ครอบครัวที่ยินยอมให้เก็บข้อมูลที่บ้านผู้วิจัยได้ทำการนัดหมายวัน เวลาที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวกในการให้ข้อมูล ในเบื้องต้นผู้ให้ข้อมูลยินดีให้ผู้วิจัยกำหนดวัน เวลาในการนัดหมายเองพร้อมทั้งเขียนแผนที่การเดินทางให้ผู้วิจัย แต่เมื่อผู้วิจัยนัดหมายผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดจะขอเลื่อนการนัดหมายเมื่อใกล้ถึงวันนัดหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ผู้ให้ข้อมูลกำหนดวันนัดหมายด้วยตนเองและติดต่อกลับล่วงหน้า 2 วันเพื่อยืนยันวันนัดหมาย จากนั้นในวันนัดหมายผู้วิจัยจะติดต่อผู้ให้ข้อมูลเพื่อแจ้งเวลาที่แน่นอนในการ ไปถึงบ้านผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเตรียมพร้อมก่อนพบผู้วิจัย

การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลทุกคนจะได้รับคำชี้แจงและการปฏิบัติตามกระบวนการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลดังนี้

1. ในการขอคำยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้ให้ข้อมูลทราบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บข้อมูลและสิทธิในการเข้าร่วมการศึกษาอย่างครบถ้วน โดยการยินยอมหรือไม่ยินยอมร่วมมือในการศึกษาไม่มีผลใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมต่อการให้บริการ
2. ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลมีอายุอยู่ในช่วง 7-17 ปี จะได้รับการอธิบายชี้แจงจากผู้วิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บข้อมูลและสิทธิในการเข้าร่วมการศึกษาอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะทำการขอความยินยอมจากบิดา มารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมายในการเข้าร่วมการวิจัยด้วย
3. นอกจากนี้ เนื้อหาของข้อมูลและรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลทุกคนจะไม่ถูกเผยแพร่ โดยไม่ได้รับการยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยรับและปฏิบัติตามข้อตกลงการร่วมพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลใด ๆ อย่างเคร่งครัด ข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลได้ทำการเปลี่ยนแปลงชื่อนามสกุลและรายละเอียดอื่น ๆ โดยใช้เป็นนามสมมุติหรือรหัสกำกับที่ทำให้มั่นใจว่าผู้ให้ข้อมูลจะไม่ถูกล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวหรือถูกเชื่อมโยงถึงได้ สื่อบันทึกข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลายภายหลังที่ผู้วิจัยได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปของวิทยานิพนธ์เรียบร้อยแล้ว
4. ขณะดำเนินการศึกษาผู้ให้ข้อมูลสามารถจะยกเลิกการให้ข้อมูลได้โดยไม่เกิดผลกระทบใด ๆ ต่อการบริการที่เด็กออทิสติกจะได้รับ
5. ข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลทุกคนจะไม่ถูกเปิดเผยให้เกิดผลเสียหายต่อผู้ให้ข้อมูล ทุกคำตอบจะถือเป็นความลับและสรุปผลออกมาเป็นภาพรวมเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาเท่านั้นและแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างออกจากการศึกษาแล้วก็ตาม จะไม่มีผลต่อการบริการที่ได้รับ
6. ผู้วิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลลงนามยินยอมร่วมมือในการให้ข้อมูลไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
7. กระบวนการวิจัยจะไม่รบกวนความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลดำเนินการตามนัดหมายที่ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้กำหนดและการสัมภาษณ์จะไม่ถามเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวโดยไม่จำเป็นต้องงานวิจัย
8. ในระหว่างการเก็บข้อมูลหากผู้ให้ข้อมูลเริ่มรู้สึกคับข้องใจหรือไม่ต้องการให้ข้อมูลต่อผู้ให้ข้อมูลสามารถยุติการให้ข้อมูลได้ทุกเมื่อ

9. ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิจัยถูกเก็บเป็นความลับในที่ปลอดภัยมีเพียงผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาที่สามารถเข้าถึงข้อมูล
- นอกจากนี้งานวิจัยได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมในการวิจัยของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการการวิจัยสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ก่อนผู้วิจัยจะเข้าถึงผู้ให้ข้อมูล

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมประเด็นการวิจัย สามารถนำมาอธิบายได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือการวิจัยดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามไว้อย่างกว้างในลักษณะคำถามปลายเปิด ซึ่งประเด็นคำถามมี 2 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล
 - ส่วนที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินชีวิตของสมาชิกในครอบครัวที่ให้การเลี้ยงดูบุตรออทิสติก
2. สมุดบันทึกใช้จัดบันทึกประเด็นสำคัญในระหว่างการสนทนา
3. เครื่องบันทึกเสียงใช้เพื่อบันทึกการสัมภาษณ์

แนวทางคำถามในการสัมภาษณ์

แนวทางการตั้งคำถามในการสัมภาษณ์ตั้งอยู่บนการมองครอบครัวตามทฤษฎีพัฒนาการครอบครัวซึ่งแบ่งช่วงวัยตามวิถีการดำเนินชีวิตครอบครัวในแต่ละช่วงของวงจรชีวิตโดยครอบครัวจะมีการกระทำพัฒนาการที่แตกต่างกันตามช่วงวัยพัฒนาการของครอบครัว (Duvall, 1971) และมองกิจกรรมการดำเนินชีวิตในมุมมองทางด้านศาสตร์แห่งกิจกรรมการดำเนินชีวิต ในด้านการให้ความหมาย การจัดการเพื่อให้การกระทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสมดุล มุมมองทางกิจกรรมบำบัดตามกรอบอ้างอิง Person-Environment-Occupation-Performance ในด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งแวดล้อม กิจกรรมการดำเนินชีวิต และความสามารถที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน (Baum, & Christiansen, 2005) และแนวคิดการปรับตัวในการกระทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตของ Model of Human Occupation (Kielhofner, 2002) โดยผู้วิจัยนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับสมาชิกในครอบครัวที่ปฏิสัมพันธ์กับเด็กออทิสติกก่อนวัยเรียน โดยแบ่งแนวคิดเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. การกระทำกิจกรรมของครอบครัวเป็นผลรวมของประสบการณ์เดิมของสมาชิกในครอบครัวในการเชื่อมโยงสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อให้ไปสู่สิ่งที่ต้องการในอนาคต ซึ่งในแต่ละการกระทำจะมีการให้ความหมาย การจัดการ
2. ครอบครัวมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไปในทางที่มั่นคงและในแนวทางเดียวกัน โดยการปรับตัวจะเป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ของ บุคคล สิ่งแวดล้อม กิจกรรมการดำเนินชีวิตและการกระทำ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้กิจกรรมการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสมดุล
3. ครอบครัวและสมาชิกในครอบครัวจะต้องกระทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดโดยบริบททางสังคมและวัฒนธรรม โดยการกระทำจะเป็นผลของความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินชีวิตที่มีความหมายตามช่วงวัยที่กำหนดโดยบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการเตรียมพร้อมในการเก็บข้อมูลดังนี้

การเตรียมตัวของผู้วิจัย

1. ผู้วิจัยเตรียมตัวเองในการรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเตรียม และคัดเลือกคำถามในการสัมภาษณ์ ทดลองการสัมภาษณ์ การใช้เครื่องบันทึกเสียง การศึกษาความรู้เรื่องระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาและบันทึกภาคสนาม
2. ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณบดี คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
3. เมื่อได้รับอนุญาตจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยประสานพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยในเพื่อขอเข้าพบครอบครัวเด็กออทิสติกที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด เมื่อได้รับอนุญาตผู้วิจัยเข้าพบครอบครัวเพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของความร่วมมือในการศึกษาและแจ้งการพิทักษ์สิทธิ์และขอความร่วมมือ

การสัมภาษณ์

จากประสบการณ์การทำงานในสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เป็นระยะเวลา 6 ปี ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความเข้าใจต่อระบบการทำงานและสภาพแวดล้อมของสถาบันแห่งนี้เป็นอย่างดี ประกอบกับได้มีประสบการณ์การปฏิบัติงานร่วมกับผู้รับบริการในสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ จึงทำให้มีความมั่นใจว่าจะสามารถสื่อสารและสร้างความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมวิจัย เพื่อให้การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติและเพื่อป้องกันความโน้มเอียงของข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยพึงระวังในการสร้างสัมพันธภาพเท่าที่จำเป็นในการเก็บข้อมูลและระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้วางตัวเป็นกลาง โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยและไม่สอดแทรกความคิดเห็นของตนไปในการสนทนาร่วมกับการใช้สมุดบันทึกผู้วิจัยเพื่อจดบันทึกประเด็นสำคัญในระหว่างการสนทนาอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้วิจัยที่มีต่อการสัมภาษณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเข้าใจตนเองของผู้วิจัยและช่วยในการสะท้อนการปฏิบัติตัวและอารมณ์รู้สึกของผู้วิจัยที่มีต่อคำตอบหรือบทสัมภาษณ์ที่ดำเนินไป

วิธีการรวบรวมข้อมูลกระทำโดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างอย่างน้อย 1 ครั้งและทำการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมงต่อครั้ง โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบรายบุคคลกับผู้ให้ข้อมูล และในระหว่างการสัมภาษณ์นั้นได้ใช้การบันทึกเสียงเพื่อบันทึกข้อมูลซึ่งต้องผ่านการยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลก่อนการเริ่มบันทึกเสียงการสนทนา

เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์ในการถ่ายทอดความคิดเห็น อารมณ์ความรู้สึกและปฏิกิริยาของผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นขณะที่ทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสังเกตสีหน้า ท่าทาง น้ำเสียงของผู้ให้ข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์ ร่วมกับการสังเกตบริบททางสภาพแวดล้อมทั่วไปในบ้าน

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 4 เดือนจะมีการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อทำการสัมภาษณ์ที่บ้านของแต่ละครอบครัวจำนวนอย่างน้อย 1 ครั้งต่อครอบครัว นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในช่วงเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลนำเด็กออกทัศนศึกษารับบริการในสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ซึ่งจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และยุติการเก็บข้อมูล เมื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธี thematic analysis (ชาย โพธิ์สิตา, 2550) แล้วไม่สามารถจัดกลุ่มข้อมูลในประเด็นใหม่ ๆ ได้โดยรายละเอียดในการลงพื้นที่ภาคสนามมีรายละเอียดดังนี้

ครอบครัวที่ 1 น้องเมตตา ลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวประกอบด้วยพ่อ แม่ พี่ชายและน้องเมตตา โดยแต่ละคนมีบทบาทและการกระทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตดังนี้

พ่อ: อายุ 47 ปี มีอาชีพรับจ้างทำเฟอร์นิเจอร์ทั่วไป ลักษณะเวลาการทำงานไม่แน่นอน ขึ้นกับการจ้างงานในแต่ละแห่งเป็นผู้หารายได้คนเดียวของครอบครัว ในบางครั้งหากได้รับงาน

ต่างจังหวัดอาจต้องไปอยู่ต่างจังหวัดเป็นเวลานานและกลับบ้านประมาณเดือนละ 1 ครั้ง กิจกรรมปกติเมื่ออยู่บ้านจะช่วยดูแลน้องเมตตาและทำงานบ้านเมื่อแม่ น้องเมตตาไม่สามารถทำได้นอกจากการทำงานประจำแล้วเมื่ออยู่บ้านจะทำสวนร่วมกับเลี้ยงปลาเพื่อรับประทานในบ้าน มีงานอดิเรกคือการเลี้ยงไก่ชน

แม่: อายุ 38 ปีเป็นแม่บ้านมีหน้าที่หลักในการดูแลน้องเมตตาและพี่ชายน้องเมตตา รวมถึงการทำงานบ้านต่าง ๆ ภายในบ้าน การทำกิจกรรมปกติในแต่ละวันจะเริ่มดูแลน้องเมตตาและพี่ชายตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้านอน เป็นผู้รับหน้าที่ในการพาน้องเมตตามารับการฝึกในสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์และเรียนรู้วิธีการดูแลจากทีมสหวิชาชีพเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับน้องเมตตาเมื่ออยู่ที่บ้านและถ่ายทอดให้พ่อและพี่ชายน้องเมตตารับรู้เพื่อปฏิบัติได้ถูกต้องกิจกรรมยามว่างคือการอ่านหนังสือและดูทีวี

พี่ชาย: อายุ 8 ปี อาชีพนักเรียนมีหน้าที่ในครอบครัวในการช่วยดูแลน้องเมตตาเมื่อออกไปเล่นนอกบ้านเพื่อไม่ให้เกิดปัญหากับเพื่อนบ้าน บทบาทหลักคือการเป็นนักเรียน การทำกิจกรรมในแต่ละวันจะรับผิดชอบในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตของตนเองไม่มีบทบาทในการช่วยเหลือในการทำงานบ้าน กิจกรรมยามว่างคือการดูทีวีและออกไปเล่นนอกบ้าน

ค.ช. เมตตา: อายุ 5 ปี ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกมีความสามารถในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตได้เองแต่ต้องดูแลขณะทำกิจกรรมจึงจะทำกิจกรรมได้สำเร็จ เช่นในการรับประทานอาหารสามารถทำได้เองแต่ต้องจัดอาหารเฉพาะตัวและคอยดูแลใกล้ชิดจึงจะทำได้สำเร็จ การทำกิจกรรมหลักในแต่ละวันจะเป็นการไปปรับการบำบัดในช่วงเช้าที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ในวันทำการปกติ ช่วงบ่ายเมื่อกลับถึงบ้านจะไปเล่นนอกบ้านในบริเวณที่คุ้นเคย จะมีพฤติกรรมเลียนแบบพี่ชายโดยจะเรียกร้องที่จะทำสิ่งต่าง ๆ เหมือนพี่ชาย เช่น ต้องการจะใส่รูปแบบนักเรียนเหมือนพี่ชายหรือทำการบ้านในสมุดที่เหมือนกับพี่ชายเมื่อเห็นพี่ชายทำการบ้าน

ในการนัดหมายครั้งแรกแม่บอกกับผู้วิจัยว่ายินดีเข้าร่วมการวิจัยและนัดหมายให้ไปเก็บข้อมูลในวันหยุดในช่วงเช้าพร้อมทั้งเขียนแผนที่และให้หมายเลขโทรศัพท์เพื่อทำการติดต่อเมื่อผู้วิจัยไปถึง ซึ่งบ้านของผู้ให้ข้อมูลอยู่ที่ อำเภอสะเมิง เมื่อผู้วิจัยเดินทางไปถึงปากทางที่นัดหมายแม่ น้องเมตตาได้นำทางไปที่บ้านซึ่งต้องเข้าไปในหมู่บ้านเพื่อจอดรถยนต์ไว้ที่ศาลาหมู่บ้านแล้วผู้วิจัยเดินเท้าขึ้นไปที่บ้านอีกประมาณ 100 เมตรเมื่อไปถึงบ้านผู้วิจัยทำความรู้จักสมาชิกแต่ละคนในบ้าน พร้อมทั้งแนะนำตัวแก่สมาชิกในบ้าน จากนั้นจึงชี้แจงรายละเอียดการวิจัยให้สมาชิกในครอบครัวทราบก่อนทำการเก็บข้อมูล ในครั้งแรกนี้ผู้วิจัยสามารถสัมภาษณ์ได้เพียงแม่ น้องเมตตาเนื่องจากพ่อมีอาการไม่สบาย พี่ชายน้องเมตตายังไม่พร้อมประกอบกับเป็นเวลาใกล้เที่ยงผู้ให้ข้อมูลจึงขออนุญาตหมายใหม่อีกครั้งโดยแจ้งว่าจะติดต่อหาผู้วิจัยเอง

ในการนัดหมายครั้งที่ 2 แม่น้องเมตตาได้แจ้งว่าขอนัดในวันอาทิตย์ช่วงบ่ายซึ่งสมาชิกสามารถให้ข้อมูลได้จนถึงเย็นหากผู้วิจัยต้องการ ในการนัดหมายครั้งที่ 2 นี้เป็นวันเดียวกันกับการนัดหมายครอบครัวที่ 2

ครอบครัวที่ 2 น้องการุณ มีลักษณะเป็นครอบครัวขยายประกอบด้วยสมาชิกมากกว่า 1 ครอบครัวคือ ครอบครัวเดิมของแม่น้องการุณซึ่งประกอบด้วยพ่อและพี่น้องของแม่น้องการุณและครอบครัวน้องการุณซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ พี่สาวน้องการุณและตัวน้องการุณ ในช่วงแรกที่มีน้องการุณแม่ยังอยู่บ้านร่วมกับครอบครัวเดิมโดยพยายามให้น้องการุณอยู่ในห้องกับแม่เพื่อไม่ให้ไปรบกวนสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของแม่จะต้องมีน้องร่วมอยู่ด้วยเสมอทั้งขณะทำงานหรือแม่แต่ละขณะเข้าห้องน้ำ ในช่วงนี้พ่อน้องการุณยังทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯกับน้องชายของแม่น้องการุณแต่เมื่อแม่ตัดสินใจจะนำน้องมาฝึกที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์จึงตกลงใจให้พ่อกลับมาช่วยดูแลในการนำน้องไปบำบัด เมื่อพ่อกลับมาอยู่ด้วยจึงมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยโดยสร้างห้องพักเพิ่มที่ชั้นล่างของบ้านและครอบครัวน้องการุณทั้งหมดได้ย้ายลงมาอยู่รวมกันทั้งหมดโดยครอบครัวเดิมของแม่จะอยู่บนบ้านและพ่อน้องการุณรับหน้าที่หลักในการดูแลส่วนแม่รับหน้าที่หลักในการทำงาน โดยลักษณะการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตของสมาชิกแต่ละคนมีดังนี้

พ่อ: อายุ 53 ปีช่วงเวลาที่เข้าร่วมงานวิจัยนี้ พ่อมีหน้าที่หลักในการดูแลน้องการุณโดยจะเป็นผู้ดูแลทุกอย่างเกี่ยวกับการบำบัดของน้องการุณรวมไปถึงการเตรียมพร้อมในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตต่าง ๆ ของน้องการุณ การทำกิจกรรมในแต่ละวันจะเริ่มตั้งแต่พาน้องไปรับการบำบัดที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เพื่อเรียนรู้วิธีการบำบัดต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เมื่ออยู่ที่บ้าน เมื่อกลับมาถึงบ้านพ่อจะช่วยแม่ทำงานที่ร้านซึ่งเป็นร้านทำกรอบรูปของตัวเอง

แม่: อายุ 44 ปีปัจจุบัน ณ ช่วงเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล แม่มีหน้าที่หลักในการทำงานที่ร้านกรอบรูปเมื่อพ่อนำน้องไปรับการบำบัดและคอยสนับสนุนการดูแลน้องการุณ เช่นคอยจัดเตรียมอาหารแต่ละมื้อของครอบครัวและช่วยดูแลน้องการุณเมื่อพ่อต้องทำงานหรือทำธุระส่วนตัว

พี่สาว: อายุ 18 ปีในการเก็บข้อมูลแม่น้องการุณเล่าว่าพี่สาวต้องไปเรียนที่ต่างจังหวัดจึงไม่สามารถมาให้ข้อมูลได้แต่แม่เล่าว่าพี่สาวจะคอยดูแลน้องเมื่ออยู่ที่บ้านและคอยช่วยเหลือพ่อแม่อยู่เสมอ

ด.ช. การุณ: อายุ 4 ปี ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยผู้ปกครองต้องคอยดูแลใกล้ชิดและจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม ทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ เข้าใจคำพูดง่าย ๆ ที่คุ้นเคยได้ สามารถพูดคำสั้น ๆ ได้แต่ไม่ชัดเจน

ในการนัดหมายครอบครัวนี้พ่อแจ้งวันนัดหมายให้กับผู้วิจัยในช่วงเช้าวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันเดียวกันกับครอบครัวที่ 1 โดยการบอกทางไปบ้านที่จัดหาลำพูนพร้อมเขียนที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อให้กับผู้วิจัยเมื่อเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ถึงบ้านครอบครัวที่ 2 ที่จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยแนะนำตัวและชี้แจงรายละเอียดแก่สมาชิกในครอบครัวเมื่อสมาชิกแต่ละคนเข้าใจและยินยอมเข้าร่วมวิจัยจึงให้ลงลายมือชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัยจากนั้นจึงทำการสัมภาษณ์ในบริเวณที่มีความเป็นส่วนตัวเมื่อเก็บข้อมูลแล้วเสร็จผู้วิจัยจึงเดินทางไปเก็บข้อมูลที่บ้านครอบครัวที่ 1 ในอำเภอสะเมิงต่อไป

ครอบครัวที่ 3 น้องไมตรี ลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวประกอบด้วย พ่อ แม่และน้องไมตรี โดยครอบครัวนี้เคยเข้ารับบริการแบบผู้ป่วยในของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์แต่ปัจจุบันเลือกรับบริการแบบผู้ป่วยนอก โดยจะมารับการตรวจและการบำบัดตามนัดหมาย เนื่องจากผู้ปกครองให้เหตุผลว่าต้องทำงานทุกวันไม่สามารถมาบำบัดเป็นประจำในวันปกติได้ ครอบครัวจึงเลือกให้การฝึกด้วยตนเองตามวิธีที่ได้เรียนรู้จากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ (ซึ่งพ่อน้องไมตรีให้ข้อมูลว่าได้ทดลองเข้ารับบริการแบบผู้ป่วยในของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ติดต่อกันเป็นเวลา 2 เดือน) มาประยุกต์กับการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยมีลักษณะการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตดังนี้

พ่อ: อายุ 34 ปี มีลักษณะการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตแต่ละวัน โดยเมื่อตื่นนอนจะทำกิจวัตรประจำวันหลังจากนั้นจะทำกิจวัตรให้น้องไมตรีจากนั้นจะพาขึ้นรถเพื่อไปเปิดร้านขายของ โดยให้น้องอยู่กับแม่เพื่อที่พ่อจะได้ไปซื้อข้าวโพดเข้าร้าน หลังจากนั้นจะดูแลและฝึกน้องไมตรีเพื่อให้แม่ได้ขายของเมื่อถึงเวลาปิดร้านพ่อจะเก็บของแล้วพาน้องกลับบ้านเพื่ออาบน้ำรอกินข้าวพร้อมกันทั้งครอบครัวและจะเล่นกับน้องจนหลับพ่อจึงจะเข้านอน

แม่: อายุ 30 ปี เป็นบุตรคนที่ 4 จากจำนวนพี่น้อง 5 คน มีลักษณะการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตคือ เมื่อตื่นนอนจะทำกิจวัตรและช่วยดูแลน้องสลับกับพ่อขณะอยู่ที่ร้านขายข้าวโพดแม่จะช่วยดูแลน้องเมื่อพ่อทำงานและฝึกเมื่อมีเวลาว่างการดูแลจะสลับกันกับพ่อน้องไมตรีในช่วงเย็นเมื่อกลับบ้านแม่จะทำงานบ้านขณะที่พ่อดูแลลูก

ด.ช. ไมตรี: อายุ 4 ปี ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติก ยังไม่สามารถทำกิจวัตรต่าง ๆ ด้วยตัวเองได้ต้องให้ผู้ปกครองจับมือทำ มีพฤติกรรมกระตุ้นตัวเองชอบการเล่นที่ผาดโผน

ในช่วงวันหยุดแม่พื่อน้องไมตรีเล่าว่ามักจะพาน้องออกไปเที่ยวตามสวนสนุกในห้างสรรพสินค้าเสมอเนื่องจากน้องจะมีความสุขเมื่อได้เล่นกับคนมาก ๆ

การนัดหมายของครอบครัวนี้ผู้ปกครองสะดวกในช่วงเวลาหลัง 18.00 น. เนื่องจากจะเสร็จงานในช่วงเวลานั้นแต่ยินดีให้เวลาในการสัมภาษณ์ได้เท่าที่ผู้วิจัยต้องการในการนัดหมายครั้งแรก ผู้ปกครองได้อธิบายแผนที่คร่าว ๆ พร้อมทั้งแนะนำให้ผู้วิจัยติดต่อเมื่อมาถึงจุดหมายเพื่อแจ้งรายละเอียดในการเดินทางเมื่อมาถึงปากทาง ในการเดินทางมาบ้านครอบครัวนี้ผู้วิจัยติดต่อตามคำแนะนำของผู้ปกครองแต่ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจและเดินทางประมาณครึ่งชั่วโมงจึงจะสามารถเดินทางถึงบ้านผู้ให้ข้อมูลได้ เมื่อผู้ปกครองยินดีเข้าร่วมการวิจัยการสัมภาษณ์จึงเริ่มต้นขึ้น โดยผู้ปกครองยินดีให้การสัมภาษณ์จนแล้วเสร็จ

ครอบครัวที่ 4 น้องปราณีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวประกอบด้วย พ่อ แม่และน้องปราณี ในช่วงแรกที่ยังไม่รู้ว่าน้องเป็นออทิสติกพ่อแม่ยังทำงานอยู่ที่จังหวัดลำพูน โดยพักในหอพักใกล้ที่ทำงานทั้งคู่และให้น้องอยู่กับตา ยาย ที่จังหวัดลำปางแต่เมื่อรู้ว่าน้องเป็นออทิสติก แม่ได้ลาออกจากงานทันทีเพื่อมาดูแลลูกในช่วงแรก แม่จะนำน้อง ไปบำบัดที่คลินิกเอกชนที่จังหวัดลำปาง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ต่อมาเมื่อทราบว่ามีการบำบัดที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์จึงนำน้องมาบำบัดโดยมาพักที่บ้านเช่าของพี่สาวพื่อน้องปราณีที่จังหวัดเชียงใหม่และมารับการบำบัดอย่างต่อเนื่องต่อมาบ้านเช่าที่อาศัยที่เชียงใหม่มีคนมาขอเช่าแม่จึงกลับมาอยู่ในหอพักที่จังหวัดลำพูนกับพื่อน้องปราณีและซื้อรถยนต์อีก 1 คันเพื่อพาน้องปราณีมาบำบัดที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ โดยกิจกรรมการดำเนินชีวิตของสมาชิกแต่ละคนมีดังนี้

พ่อ: อายุ 36 ปี เป็นบุตรคนเดียว ประกอบอาชีพพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรมมีลักษณะเวลาการทำงานเป็นช่วง ๆ คือช่วงเช้ากับช่วงบ่ายซึ่งในแต่ละวันจะได้ทำช่วงไหนนั้นขึ้นอยู่กับการจัดตารางการทำงานของโรงงาน รายได้ประมาณ 25000 บาทต่อเดือน หากเป็นช่วงเช้าพ่อจะตื่นมาทำธุระส่วนตัวจากนั้นจะรับประทานอาหารเช้าที่แม่บ้านปราณีเตรียมไว้ให้ก่อนจะออกไปทำงานให้ทัน 8 โมงเช้าและกลับมาตอน 2 ทุ่ม ในวันที่ทำงานช่วงค่ำจะออกจากบ้านเพื่อไปทำงาน 2 ทุ่มและกลับมาตอน 8 โมงเช้าหากวันไหนที่กลับมาตอนเช้าแล้วตรงกับวันที่น้องจะต้องมารับการบำบัดพ่อจะมาพร้อมกับแม่เพื่อช่วยดูแลลูก

แม่: อายุ 37 ปี มีพี่สาว 1 คนอาศัยอยู่ที่ประเทศไอร์แลนด์ และส่งเงินช่วยเหลือเดือนละ 16000 บาท ก่อนจะทราบว่าลูกเป็นออทิสติก แม่เคยทำงานเป็นพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรมเช่นเดียวกับพ่อแต่เมื่อทราบว่าลูกเป็นออทิสติกได้ลาออกมาทำหน้าที่แม่บ้านมีลักษณะการดำเนินชีวิตที่เริ่มจากการทำหน้าที่ในการเตรียมอาหารให้ทุกคนในครอบครัวจากนั้นจะพาน้องปราณีไปอาบน้ำเพื่อเตรียมตัวมารับการบำบัด โดยจะดูแลน้องปราณีเพียงลำพังเมื่อพ่อออกไปทำงานเมื่อกลับ

จากการรับการบำบัดจะทำงานบ้านเมื่อน้องปราณีนอนหลับและทำการฝึกเมื่อน้องปราณีตื่นนอน บางช่วงจะมีการจำกัดพื้นที่น้องปราณีเพื่อให้สามารถทำงานบ้านที่ค้างไว้

ด.ช. ปราณี: อายุ 4 ปี ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ยังไม่สามารถออกเสียงเป็นคำ ๆ ได้ การทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตสามารถทำเองได้แต่ต้องคอยดูแลใกล้ชิด

ในช่วงวันหยุดพ่อและแม่มักจะพาน้องปราณีออกไปเที่ยวนอกบ้านอย่างสม่ำเสมอเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของน้องปราณีในสิ่งแวดล้อมจริง โดยคุณพ่อให้ข้อมูลว่าในแต่ละเดือนจะมีการตรวจสอบตารางการทำงานของคุณพ่อว่าต้องทำงานช่วงเช้า ช่วงค่ำ หรือวันหยุด ในวันใดบ้างจากนั้นจะวางแผนตารางเวลาการออกไปเที่ยวนอกบ้าน โดยแต่ละครั้งจะวางแผนว่าจะไปที่ใด เวลาใดบ้างเพื่อให้คุ้มค่ากับการเรียนรู้และค่าใช้จ่าย เช่น ในช่วงเช้าจะเดินทางออกจากบ้านประมาณหลังเที่ยง เพื่อที่จะให้เด็กรับประทานอาหารเช้าให้เรียบร้อยก่อนออกจากบ้านและเมื่อไปถึงห้างสรรพสินค้าเด็กจะได้ท่องเที่ยวโดยไม่ต้องห่วงเรื่องอาหารกลางวัน จากนั้นจะเปลี่ยนสถานที่ในการรับประทานอาหารเช้า โดยเลือกห้างสรรพสินค้าที่มีคนไม่หนาแน่นเพื่อความสะดวกในการจัดการรับประทานอาหารเช้าของเด็กและจบด้วยการพาไปเดินถนนคนเดินในช่วงหัวค่ำเนื่องจากคนยังไม่มากนักและผู้ปกครองสามารถดูแลลูกได้ นอกจากนี้ยังสามารถเดินทางกลับบ้านในเวลาที่ไม่ดีนักมากนัก ที่สำคัญในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งผู้ปกครองจะเตรียมเสื้อผ้า ขนมน้ำดื่มและเครื่องดื่มให้พร้อมในกรณีจำเป็น

การนัดหมายในการสัมภาษณ์ก่อนข้างจะไม่ชัดเจนเนื่องจากแม่น้องปราณีไม่สามารถกำหนดวันนัดหมายได้จนกว่าตารางการทำงานของพ่อน้องปราณีจะออกมาเมื่อได้วันที่สะดวกจึงกำหนดวันนัดหมายให้แก่ผู้วิจัยอีกครั้งเมื่อได้เวลานัดหมายผู้ปกครองจะบอกเส้นทางการเดินทางคร่าว ๆ ให้แก่ผู้วิจัย ซึ่งที่พักของครอบครัวอยู่ที่จังหวัดลำพูน เนื่องจากช่วงเก็บข้อมูลเส้นทางหลักกำลังมีการปรับปรุงถนนผู้ปกครองจึงอธิบายเส้นทางรองแก่ผู้วิจัย เมื่อผู้วิจัยเดินทางถึงปากทางจึงติดต่อผู้ปกครองอีกครั้ง ซึ่งพ่อน้องปราณีได้อธิบายเส้นทางอย่างละเอียดอีกครั้ง เมื่อพบพ่อกับแม่น้องปราณีผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดให้ทราบเมื่อผู้ปกครองยินยอมเข้าร่วมวิจัยจึงทำการสัมภาษณ์ โดยขณะทำการสัมภาษณ์ผู้ปกครองจะสลับกันดูแลน้องปราณี

ครอบครัวที่ 5 น้องอาหารเป็นครอบครัวชายประกอบด้วย ปู่ ย่า น้องสาวย่า พ่อและตัวน้องอาหารซึ่งในการเก็บข้อมูลย่าน้องอาหารเล่าว่าพ่อกับแม่น้องอาหารมีน้องอาหารเมื่อยังอยู่ในวัยเรียนและไม่พร้อมจะมีลูก โดยทางครอบครัวของแม่ของน้องอาหารไม่ยอมรับในการมีน้องอาหารจึงตกลงกับทางพ่อน้องอาหารเกี่ยวกับการเลี้ยงดูน้องอาหาร ซึ่งย่าเล่าว่ายินดีรับมาดูแลเองทันทีที่คลอดน้องอาหาร ย่าก็รับมาดูแลเองโดยที่แม่น้องอาหารไม่เคยดูแลเลย เมื่อกลับมาอยู่บ้านย่าจึงรับหน้าที่ในการดูแล

น้องอาทรและให้ปู่และพ่อน้องอาทรทำงานหาเลี้ยงครอบครัว โดยในช่วงแรกยายังช่วยปู่ขายของที่ตลาดแต่เมื่อรู้ว่าน้องเป็นออทิสติกยากี่ต้องมาดูแลน้องและลดการไปช่วยปู่ขายของที่ตลาด โดยย่าเล่าเสริมว่าเมื่อต้องดูแลน้องอาทรยากี่มีเวลาทำกิจวัตรต่าง ๆ น้อยลงจึงต้องขอความช่วยเหลือจากน้องของย่าในการทำงานบ้านและช่วยดูแลน้องอาทรเมื่อน้องของย่าว่างจากงานประจำ ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้มีเพียงย่าน้องอาทรเท่านั้นที่ยินดีให้ข้อมูลส่วนสมาชิกคนอื่น ๆ ไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูล ดังนั้นลักษณะการทำกิจกรรมจึงมีเพียงการเล่าของย่าน้องอาทรเท่านั้น

ย่า: อายุ 43 ปี มีอาชีพค้าขายแต่เมื่อมารับหน้าที่ดูแลน้องอาทร ได้ลดบทบาทในการทำงานค้าขายลงและทำหน้าที่ในการดูแลหลานและทำงานบ้าน โดยจะตื่นนอนประมาณตี 4 เพื่อช่วยปู่ทำกับข้าวมาขายที่ตลาด ซึ่งระหว่างนั้นย่าจะให้น้องสาวของย่าช่วยดูแลน้องอาทรและให้โทรติดต่อกันที่เมื่อน้องตื่นนอน โดยย่าให้เหตุผลว่าเมื่อน้องตื่นนอนแล้วจะอยู่ไม่นิ่งไม่มีใครสามารถดูแลได้ เพราะไม่รู้ใจน้อง ดังนั้นย่าจึงต้องกลับมาดูแลเองเมื่อทำกิจวัตรให้น้องเสร็จก็จะโทรติดต่อให้ปูมารับน้องเพื่อพาไปฝึกที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เมื่อถึงเวลากลับบ้านจะโทรติดต่อให้ปูมารับกลับเมื่อถึงบ้านจะทำกับข้าวให้น้องอาทรรับประทานระหว่างนั้นปู่จะไปขายของแทนพ่อน้องอาทรเพื่อให้พ่อน้องอาทรไปทำงานอื่นต่อ ช่วงที่ว่างจากการทำงานบ้านย่าน้องอาทรจะทำการฝึกน้องอาทร โดยจับมือทำทุกขั้นตอนเนื่องจากน้องอาทรยังไม่สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ เองได้ เมื่อน้องอาทรนอนหลับย่าจึงสามารถทำกิจวัตรส่วนตัวต่าง ๆ ได้

ด.ญ. อาทร: จะตื่นนอนประมาณ 7 โมงเช้าเมื่อนอนย่าน้องอาทรจะเป็นผู้ทำกิจวัตรต่าง ๆ ให้กับน้องอาทรเพื่อให้ทันกับการบำบัดที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เมื่อกลับจากการบำบัดจะฝึกการทำกิจกรรมต่าง ๆ กับย่าที่บ้านจนถึงเวลาเข้านอน

ในช่วงวันหยุดย่าน้องอาทรเล่าว่ามักจะพาน้องออกไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ เสมอเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับน้องอาทร โดยคุณย่าให้ข้อมูลว่าในวัน เสาร์-อาทิตย์ จะตกลงกับคุณปู่ในการนำน้องอาทรไปเที่ยวที่ห้างสรรพสินค้าหรือสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งในการออกไปท่องเที่ยวแต่ละครั้งคุณย่าจะเป็นผู้เตรียมเสื้อผ้า ขนมและเครื่องดื่มให้พร้อมก่อนออกจากบ้านและในการเที่ยวแต่ละครั้งคุณย่าจะเป็นผู้ดูแลน้องอาทรและให้คุณปู่ช่วยดูแลในบางช่วงเวลาเท่านั้นเนื่องจากคุณย่าให้ข้อมูลว่ามีความชำนาญมากกว่าคุณปู่ ยกเว้นในบางกรณีถึงจะให้คุณปู่ดูแล เช่น ในช่วงเวลาที่ไปเข้าห้องน้ำหรือซื้อของใช้ต่าง ๆ

การนัดหมายในครั้งแรกคุณย่ากำหนดวันเวลาที่แน่นอนให้กับผู้วิจัยโดยขอเป็นวันหยุดหลัง 16.00 น. เนื่องจากจะมีเวลาว่างจากการทำงาน แต่เมื่อก่อนถึงเวลานัดหมายประมาณ 2 ชั่วโมงมีการติดต่อเพื่อขอเลื่อนนัดเนื่องจากน้องไม่สบายต้องไปพบแพทย์ ในการนัดหมายครั้งใหม่ผู้วิจัยติดต่อยืนยันการนัดหมายล่วงหน้ากับย่าเมื่อได้รับการยืนยันจึงเดินทางไปตามเส้นทางที่ย่าน้อง

อาหารแข็งไว้ ระหว่างทางได้มีการติดต่อกับคุณย่าเพื่อสอบถามเส้นทางอย่างละเอียดอีกครั้ง การเก็บข้อมูลดำเนินไปพร้อมกับการดูแลน้องในการสัมภาษณ์ย่าแจ้งว่าสมาชิกคนอื่นไม่สามารถเข้าร่วมได้ เนื่องจากต้องทำงานผู้วิจัยจึงสามารถสัมภาษณ์คุณย่าได้เพียงผู้เดียว

การสัมภาษณ์ทั้ง 5 ครอบครัวมักจะมีอุปสรรคในการขอเข้าไปเก็บข้อมูลที่บ้านของแต่ละครอบครัว แต่เมื่อผู้วิจัยสามารถทำการสัมภาษณ์ในครั้งแรกแล้วเสร็จทุกครอบครัวยินดีให้ผู้วิจัยกลับมาสัมภาษณ์ได้อีก

รายละเอียดของการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเตรียมแนวคำถามการสัมภาษณ์ ในด้านข้อมูลทั่วไปและคำถามปลายเปิดให้ผู้ให้ข้อมูลเล่าเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันในแต่ละวัน เพื่อทราบข้อมูลในภาพรวมและเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลเล่าประสบการณ์ของตนเองได้อย่างอิสระ โดยผู้วิจัยจะถามเพิ่มเติมเมื่อต้องการให้ขยายความหรือตรวจสอบความเข้าใจเท่านั้น
2. ในการเก็บข้อมูลมีเพียง 1 ครอบครัวที่ผู้วิจัยได้ทำการนัดหมายสัมภาษณ์เพิ่มเติมในการพบกันครั้งแรกนั้นคือครอบครัวของน้องเมตตา เนื่องจากในการนัดหมายเพื่อทำการสัมภาษณ์ครั้งแรกพี่น้องเมตตายังไม่พร้อมให้ข้อมูล ผู้วิจัยจึงขออนุญาตสัมภาษณ์เพิ่มเติมในการนัดหมายครั้งต่อไป ซึ่งการนัดหมายครั้งต่อไปผู้วิจัยให้พี่น้องเมตตาเป็นผู้กำหนดวันและเวลา
3. การสัมภาษณ์จะสิ้นสุดเมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วไม่มีประเด็นใดที่ต้องเพิ่มเติมหรือตัดออก

ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการสังเกตร่วมด้วยโดยเป็นในรูปแบบที่ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการณ์ (non-participant observation) (ชาย โพธิ์สิตา, 2550) โดยผู้วิจัยไม่เข้าไปรบกวนการกระทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตของผู้ให้ข้อมูลขณะทำกิจกรรมการดูแลเด็กออทิสติก โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเกตในสิ่งต่อไปนี้

1. วิธีการกระทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตของผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กออทิสติก
2. การมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ให้ข้อมูลในครอบครัว
3. บริบทสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในการประกอบกิจกรรมการดำเนินชีวิต

การจัดการข้อมูล

1. ข้อมูลได้รับการบันทึกโดยใช้เครื่องบันทึกเสียงและบันทึกในทุกรูปแบบ การบันทึกกระทำเมื่อผู้ให้ข้อมูลยินยอมให้มีการบันทึก
2. ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาถอดข้อความให้อยู่ในรูปของเอกสารแบบคำต่อคำ
3. ผู้ให้ข้อมูลทุกคนได้อ่านสรุปผลข้อมูลเบื้องต้นที่ผ่านการวิเคราะห์ที่เท่านั้นและลงชื่อยินยอมให้ผู้วิจัยนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ สรุป เขียนเป็นรายงานการวิจัยและเผยแพร่ในรูปของงานวิจัยได้
4. ข้อมูลที่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการเก็บข้อมูล

การตรวจสอบความแม่นยำและความน่าเชื่อถือ

ผู้วิจัยลงภาคสนามในระยะเวลา 4 เดือน เก็บข้อมูลในภาคสนามอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และ ใช้วิธีการตรวจสอบหลายวิธี เช่น

1. การตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) ในหลายวิธี ได้แก่
 - 1.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านการรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน (ชาย โพธิ์สิตา, 2550) ผู้วิจัยได้ใช้การรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ร่วมกับการสังเกตสีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง ของผู้ให้ข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์ ร่วมกับการสังเกตบริบททางสภาพแวดล้อมทั่วไปในบ้านด้วยวิธีการจดบันทึกในสมุด การจัดการกับข้อมูล ใช้วิธีการจัดการที่เป็นระบบระเบียบโดยใช้เครื่องบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ และถอดความจากเครื่องบันทึกเสียงแบบคำต่อคำ
 - 1.2 การตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งบุคคล โดยตรวจสอบจากการสัมภาษณ์ทั้งบิดา มารดา เกี่ยวกับการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในวันเวลาสถานที่เดียวกัน
2. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือแบบ member checking ซึ่งกระทำระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูลเข้าถึงเฉพาะข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ที่เป็นข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลเฉพาะรายเท่านั้น ผู้วิจัยนำเอาส่วนของข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วมีรายละเอียดของประเด็นต่าง ๆ เช่น “แบ่งกันทำหน้าที่เพื่อดูแลลูกกับเพื่อหน้าที่ทำงานหารายได้” “งานบ้านหน้าที่ไม่ตายตัว” “ผนวกเวลาเพื่อดูแลลูกกับกิจกรรมของผู้ปกครอง” “การมีส่วนร่วมในสังคมของครอบครัว” “การทำกิจกรรมร่วมกันทั้งครอบครัว” และ

“ความเครียดและวิธีการจัดการความเครียด” ที่มาจากผู้ให้ข้อมูลแต่ละครอบครัว ส่งกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ ดังนั้น ผู้ให้ข้อมูลไม่ได้เข้าถึงข้อมูลทั้งหมด

3. การตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ (peer review) โดยผู้วิจัยทำการถอดข้อความให้อยู่ในรูปเอกสารที่เรียบเรียงแบบคำต่อคำ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการหากลุ่มคำ การจัดหมวดหมู่เนื้อหาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมีลักษณะเฉพาะคือ การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการควบคู่ไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาจนกระทั่งการเขียนรายงานการวิจัยสิ้นสุดลง โดยถอดเทปคำสัมภาษณ์จากแถบบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายแบบคำต่อคำ (verbatim) งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี thematic analysis โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการมองหาคำพูด ประโยค หรือแนวคิดที่ปรากฏซ้ำกัน หรือเป็นแบบแผนเพื่อจัดกลุ่ม (key word) ข้อมูลที่ได้นำมาจัดกลุ่มเนื้อหา เปรียบเทียบ วิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การจัดหมวดหมู่ของข้อมูล (themes) ให้สอดคล้องกับคำถามงานวิจัยการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) ในหลายวิธีตามที่ได้อธิบายไปแล้วในการตรวจสอบความแม่นยำและความน่าเชื่อถือหลังจากนั้นเข้าสู่ขั้นตอนของการแปลความหมายของข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวเด็กออทิสติก

สถานที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และบ้านของผู้ให้ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยและบทสรุป

ก่อนที่จะนำเข้าสู่เนื้อหาของผลการวิจัย ผู้วิจัยขออธิบายวิธีการนำเสนอข้อมูลงานวิจัยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ โดยแบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้ บทที่ 4-5 จะเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยพร้อมการอภิปรายด้วยทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 6 จะเป็นการอภิปรายผล โดยการนำเสนอเนื้อหาผลของการวิจัยจะแยกออกเป็นบทต่าง ๆ ดังนี้

บทที่ 4 กิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่ปรับเปลี่ยนไป เป็นการเล่าถึงรูปแบบและลักษณะกิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่ปรับเปลี่ยนไปเมื่อมีสมาชิกเป็นเด็กออทิสติก โดย

การปรับเปลี่ยนจะขึ้นกับระดับความรุนแรงของความบกพร่องในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่เกิดขึ้น ซึ่งจะรวมไปถึงการจัดแบ่งหน้าที่งานที่มีผลผลิต การช่วยเหลือกันในการทำงานบ้าน การผนวกกิจกรรมการดำเนินชีวิตต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมของสมาชิกแต่ละคนที่เปลี่ยนไป

บทที่ 5 ก้าวไปด้วยกันแต่ต้องฟันฝ่าอุปสรรค เป็นการสะท้อนถึงความสำคัญในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตที่เกิดขึ้นเพื่อให้กิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวสามารถดำเนินต่อไปได้ โดยแสดงให้เห็นความหมายที่แฝงอยู่ในแต่ละกิจกรรมทั้งในด้าน “การทำกิจกรรมร่วมกันทั้งครอบครัว” ที่บ่งบอกถึงความสำคัญในการทำกิจกรรมร่วมกัน การจัดสรรเวลาและความรู้สึกร่วมกันของครอบครัวต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติกและ “ความเครียดและวิธีการจัดการความเครียด” ที่บ่งบอกถึงการยอมรับความเครียดที่เกิดขึ้นเมื่อทราบว่าลูกเป็นออทิสติกและตลอดระยะเวลาการดูแลที่ดำเนินไป รวมถึงวิธีการจัดการความเครียดต่าง ๆ ที่ครอบครัวปฏิบัติ เพื่อให้กิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวดำเนินต่อไปได้

บทที่ 6 เป็นการสรุป อภิปรายผลการวิจัยโดยใช้แนวคิดทางกิจกรรมบำบัดและศาสตร์แห่งกิจกรรมการดำเนินชีวิต รวมถึงการเรียนรู้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ ปัญหาอุปสรรค จุดแข็งของงานวิจัย ข้อจำกัดของงานวิจัย ข้อเสนอแนะสำหรับนางานวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป